

RADOVAN DÁVID
vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Odpovědnost mládeže za protiprávní činy“

**Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR**

Termín a místo konání: 19. srpna 2026 od 9:00
online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Odpovědnost mládeže za protiprávní jednání představuje křižovatku práva, psychologie a sociální práce. Mladiství a nezletilí se nacházejí ve vývojovém období, kdy hledají hranice vlastní svobody, autority i odpovědnosti – a právě v těchto mezních situacích vznikají případy, které vyžadují citlivý, avšak důsledný přístup státu i společnosti. Správně nastavená reakce na protiprávní chování dítěte nebo mladistvého musí chránit jeho důstojnost a vývoj, ale současně zajistit respekt k právnímu řádu a spravedlnosti.

Seminář si klade za cíl propojit právní odpovědnost s výchovnými, preventivními a sociálními principy. Ukazuje, že odpovědnost není pouze otázkou sankce, ale především nástrojem učení a obnovy důvěry. Účastníci se naučí rozlišovat mezi trestní, přestupkovou a civilní odpovědností, aplikovat zásadu přiměřenosti a nejlepšího zájmu dítěte, správně zjišťovat jeho názor a volit taková opatření, která mají reálný výchovný dopad.

Velká pozornost je věnována spolupráci všech institucí – OSPOD, škol, policie, soudů, zdravotnictví a neziskového sektoru. Společně utvářejí síť, která by měla na rizikové chování reagovat včas, efektivně a bez stigmatizace. Kurz nabídne i příklady dobré praxe, modelové situace a přehled aktuální judikatury, která ovlivňuje rozhodování ve věcech mládeže.

Seminář je určen pracovníkům OSPOD, sociálním kurátorům, pedagogům, právníkům, pracovníkům zařízení i všem, kdo se podílejí na výchovném a právním řešení protiprávního chování mládeže.

Po absolvování programu absolvent bude:

- rozlišit trestní, přestupkovou a civilní odpovědnost dětí a mladistvých
- vyhodnotit rozumovou a volní vyspělost dítěte v právním kontextu
- pracovat s hranicí mezi výchovným zásahem a nepřijatelným jednáním
- zohlednit zásadu nejlepšího zájmu dítěte při výběru opatření
- využít nástroje restorativní justice a výchovné intervence
- správně uplatnit a dokumentovat výchovná opatření podle ZSM
- spolupracovat s rodinou, školou, policií a soudem při koordinaci postupu
- zjišťovat a zaznamenávat názor dítěte v souladu s právem
- vyhodnocovat míru rizika recidivy a plánovat preventivní kroky
- pracovat s důkazy, včetně digitálních, a respektovat zásadu proporcionality
- chápat odpovědnost jako nástroj výchovy, nikoli trestání
- orientovat se v povinnostech OSPOD při oznámení činu jinak trestného
- navrhnout vhodné formy náhrady újmy a obnovy vztahů
- minimalizovat sekundární viktimizaci dítěte
- vytvářet přezkoumatelný, eticky vedený a právně jistý spis

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:

1. Pojem a význam odpovědnosti mládeže

- Společenský, právní a morální rozměr odpovědnosti
- Vývoj právního pojetí dětí jako subjektů práva
- Cíle systému soudnictví ve věcech mládeže
- Rozdíl mezi vinou, odpovědností a výchovným dopadem
- Princip subsidiarity represivních opatření
- Důraz na výchovu, ne trest
- Role rodiny a prostředí
- Vliv mediálního obrazu mládeže

2. Trestní odpovědnost mladistvých

- Věk a rozumová vyspělost jako základní podmínky
- Činy jinak trestné u dětí mladších 15 let
- Sankce, opatření a jejich cíle
- Restorativní přístup a mediace
- Spolupráce se soudem pro mládež a státním zastupitelstvím
- Role obhájce a kolizního opatrovníka
- Etika výslechu nezletilého
- Ochrana dítěte během řízení

3. Přestupky nezletilých

- Přestupková odpovědnost a věková hranice
- Úloha OSPOD při oznámení přestupku
- Přiměřená opatření a výchovné postupy

- Možnosti uložení dohledu či dohody o nápravě
- Rozdíl mezi kázeňským a přestupkovým pochybením
- Role školy, obce a policie
- Zásada přiměřenosti
- Judikatura k účelovým oznámením

4. Civilní odpovědnost za újmu způsobenou dítětem

- Náhrada škody a újmy v občanskoprávních vztazích
- Odpovědnost dítěte, rodiče a školy
- Povinnost dozoru a prevence
- Uplatnění odpovědnosti v praxi OSPOD
- Restorativní řešení a dohoda mezi stranami
- Přiměřenost náhradních plnění
- Příkladové situace z praxe
- Etické aspekty odškodnění

5. Výchovná opatření a jejich efektivita

- Přehled opatření podle ZSM a ZSPOD
- Princip individuálního přístupu
- Kritéria volby a míra zásahu do života dítěte
- Výchovný plán a sledování výsledků
- Ukončení, revize a přezkum opatření
- Spolupráce s odborníky a kurátorem
- Dokumentace a zdůvodnění opatření
- Propojení s rodinnou terapií

6. Zjišťování názoru dítěte a participace

- Metody komunikace a zjišťování názoru
- Dokumentace výpovědi a pohovoru
- Ochrana důvěrnosti sdělení
- Vztah mezi názorem a nejlepším zájmem dítěte
- Zohlednění vospělosti a kontextu případu
- Úloha OSPOD při tlumočení názoru soudu
- Procesní práva dítěte v řízení
- Využití audio-video prostředků s respektem k dítěti

7. Práce s rodinou a okolím dítěte

- Vyhodnocení rodinného prostředí
- Odpovědnost rodičů za dohled a výchovu
- Spolupráce OSPOD s rodinou a školou
- Motivační a poradenské přístupy
- Využití komunitních zdrojů
- Zapojení rodičů do nápravy chování dítěte
- Opatření k obnově důvěry
- Edukace rodičů o právních důsledcích

8. Dokazování a procesní jistota

- Práce s výpovědí, listinami a digitálními důkazy
- Ochrana osobních údajů a soukromí dítěte
- Zásada přiměřenosti při zjišťování skutečností
- Jak se vyhnout sekundární viktimizaci
- Prokazování úmyslu a rozumové vospělosti
- Řetězení důkazů a přezkoumatelnost
- Povinnost informovat rodiče a dítě

- Modelové formulace a příklady z praxe

9. Mezioborová spolupráce a prevence recidivy

- OSPOD, škola, policie, soud, zdravotnictví
- Sdílení informací v souladu s právem
- Tvorba případových konferencí
- Koordinace pomoci dítěti po spáchání činu
- Sledování efektu opatření
- Práce s vrstevníky a školní komunitou
- Prevence návratu k protiprávnímu chování
- Dlouhodobý dohled a následná péče

10. Etické a lidskoprávní zásady v práci s mládeží

- Zásada proporcionality a nejmenšího zásahu
- Důstojnost a respekt k dítěti
- Povinnost chránit před stigmatizací
- Hranice mezi výchovou a trestem
- Profesionální odstup a empatie
- Etické kodexy a metodické rámce
- Vyvažování práv dítěte, rodičů a společnosti
- Práce s emocemi a vyhořením pracovníků

11. Případové studie a judikatura

- Rozbor konkrétních rozhodnutí soudů
- Modelové případy z praxe OSPOD a soudnictví
- Aplikace zásad přiměřenosti a proporcionality
- Poučení z chyb – co soudy vytýkají
- Doporučení pro formulaci návrhů a rozhodnutí
- Sdílení příkladů dobré praxe
- Mezinárodní srovnání
- Diskuse nad kazuistikami účastníků

12. Diskuse a závěr školení